

Velkommen

Hei, vi er Camilla og Andreas og det er vi som har laget denne siden som svar på særemne. Vi har valgt å forske på ungdom og språkbruk i tekstmeldinger. Ved hjelp av blant annet skoleelever, erfarne folk og statistikk har vi kommet frem til sluttproduktet som du ser foran deg nå.

På siden vil du kunne lese om alt vi har funnet ut, og se grafer vi har laget over undersøkelser som har blitt gjort. Vi håper du vil finne det du leser på denne siden interessant og nyttig.

Mvh. Camilla og Andreas

Oversikt over siden:

- Problemstilling

Her kan du lese hvilke spørsmål vi stilte oss før vi begynte med oppgaven.

- Om tekstmeldinger

Her ligger det informasjon og litt historikk om tekstmeldinger i tillegg også litt statistikk vi følte var riktig og ta med.

- Undersøkelse

Vi har gjort en tekstmeldings undersøkelse blant 10. klassinger, dette kan du lese alt om her.

- Oppsummering

Konklusjon for undersøkelsen, samt litt reflektering.

- Påvirkning

Statistisk oversikt over hvordan tekstmeldinger har påvirket språket til folk, hovedsaklig ungdom.

- Påvirkning fortsetter

Hva mener lærere og andre med kompetanse om tekstmeldingers påvirkning?

- Forklaringer

Vi har laget en liste over noen forkortelser og litt hva forskjellige uttrykk betyr, les alt her.

- Kilder

Hvor vi har hentet informasjon kan du finne her, om du er interessert kan du klikke deg inn på linkene og lese mer.

- Om siden

Her ligger rapport for prosjektet, kildekoden til siden og all tekst i PDF format.

Problemstilling

I følgende avhandling skal vi se på sms språket. I dette nye mediet har det dannet seg en egen uttrykksform, nærmest et eget språk, noe som i grunnen er naturlig siden dette mediet i stor grad er forskjellig fra andre former for kommunikasjon.

For det første ligger det begrensninger i hvor mye tekst man kan skrive i en tekstmelding, 160 tegn per melding, dette har ført til en rekke forkortelser i språket for å kunne få plass til mer informasjon. Andre årsaker til at disse forkortelsene kan bli et problem er at meldingene oftere kan misforstås, slik at selv den koseligste beskjeden kan få en uventet reaksjon hos mottakeren. Flere grunner til at forkortelser blir stadig mer vanlig er fordi at de færreste ønsker å bruke unødvendig mye tid på å skrive tekstmeldinger, og tyr derfor til forkortelser for å redusere skrivetiden.

I enkelte aldersgrupper og sosialgrupper har dette egne språket også en viss status; det forventes nærmest at man skriver med forkortelsene, selv ved korte beskjeder. Det som skjer da er at forkortelsene gjerne blir for interne mellom en gruppe mennesker, noe som da fører til at sms språket blir noe vanskeligere for andre å forstå.

Sms språket blir som nevnt brukt av mange, men ikke av alle. Andre mobilbrukere bruker for eksempel dialekter eller annen grammatisk riktig norsk.

Hva skiller språket ungdommen bruker i tekstmeldinger fra regelrett norsk? Hva slags forskjeller finnes i måten gutter og jenter skriver en sms på? Og hva er det som preger smsene til disse to forskjellige kjønnene? Kan man merke noen forskjeller på hvordan ungdommene uttrykker seg skriftlig ellers? Er eventuelle påvirkninger positive eller negative?

Om tekstmeldinger

Allerede tidlig på 1980-tallet så utviklerne nytten av et tekstbasert kommunikasjonssystem til mobiltelefoner. Den gangen hadde man ikke teknologien til å gjennomføre dette, men i 1988 ble GSM systemet introdusert, noe som etter hvert gav et større marked for mobiltjenester. I 1992 ble den første tekstmeldingen sendt over Vodafone sitt nett. Meldingen var "God jul".

Rett rundt år 2000 ble tekstmeldinger på alvor tatt i bruk av folk, på bare noen få år ble antall sendte meldinger mangedoblet. I 2004 ble det sendt 500 milliarder tekstmeldinger verden over, det vil si at det i gjennomsnitt ble sendt omtrent 16 000 meldinger i sekundet.

Norge er blant de ledende landene når det kommer til mobiltelefoni. De siste fem årene har mobiltelefonen blitt nærmest en selvfølge. I 2004 hadde 95 prosent av befolkningen mellom 16 og 19 år privat mobiltelefon. I denne aldersgruppen var mobiltelefonen mest utbredt, tett fulgt av "20 til 24 år" gruppen hvor 93 prosent hadde mobiltelefon.

Jentene var de mest aktive brukerne av mobiltelefonen. Blant jenter mellom 16 og 24 år brukte 97 prosent mobiltelefonen daglig, i samme gruppe brukte 91 prosent av guttene den daglig. Jenter var også de mest aktive på å sende tekstmeldinger og sendte i gjennomsnitt 9,3 meldinger til dagen. Guttene sendte i gjennomsnitt 7,1 meldinger per dag.

Undersøkelse

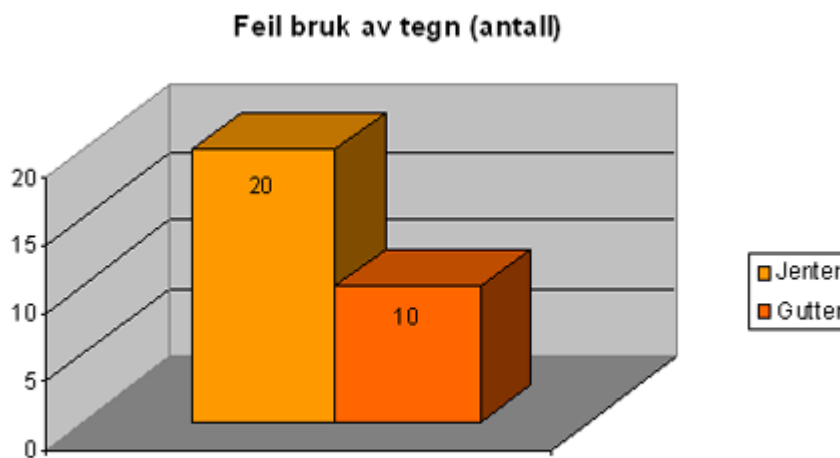
I denne undersøkelsen ble tiendeklassinger på to forskjellige skoler spurt om å skrive ned et gitt budskap som en tekstmelding, den skulle skrives som de ville ha skrevet den til en god venn. Meldingen de skulle skrive skulle avtale et møte i byen klokka fem og avsenderen skulle spandere pizza. Beskjeden er såpass kort fordi det er mer vanlig å gi korte konkrete beskjeder over tekstmeldinger. Lengre beskjeder forekommer helt klart også, men vi har valgt å fokusere på kortere beskjeder. Vi valgte å kun gruppere deltagerne i undersøkelsen etter jenter og gutter, siden vi mener det er her den største forskjellen ligger, noe som viste seg å stemme.

Under har vi satt opp noen grafer for og vise hvilken forskjell det er på gutter og jenter, når det gjelder å skrive sms. Vi har valgt å undersøke språket på følgende områder:

Tegnbruk

Setninger skal deles opp og skilles fra hverandre med blant annet komma, punktum, spørsmålsteget og utropsteget. Mangler dette, eller er det feilplassert kan setningen bli vanskelig å lese og kan til og med forandre betydning. Under ser du en graf som illustrerer hvem som slurver mest med tegnbruk.

Vi har her telt opp antall tegnfeil hos jenter kontra gutter, tallene representerer antall feil i meldingene i undersøkelsen.

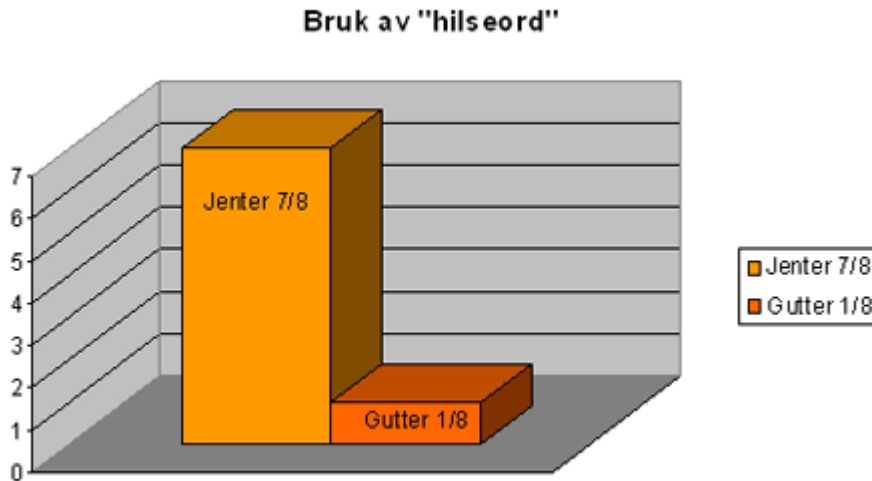

Jentene har akkurat dobbelt så mange feil som guttene. Dette grunnes nok ”pynten” jentene bruker i sine meldinger hvor det ofte brukes feil tegn i slutten av setninger. Feilene forekommer også hos guttene, og når vi ser på meldingene ser vi at de egentlig ikke er noe bedre enn jentene. Grunnen til at de kommer bedre ut her ser ut til å være fordi de holder meldingene enkle, og kommer ikke opp i så mange ”feller” som jentene.

Hvorvidt personene i undersøkelsen ikke kan reglene for tegnsetting eller om de unnlater å følge dem kommer ikke frem av denne statistikken. Man kan anta at personene kunne ha skrevet med langt færre feil dersom de ble bedt om det. Mye av feilene kommer fordi mange bruker smilefjes og lignende som punktum og avslutning på setningene. I en tekstmelding vil dette føles veldig naturlig.

Hilseord

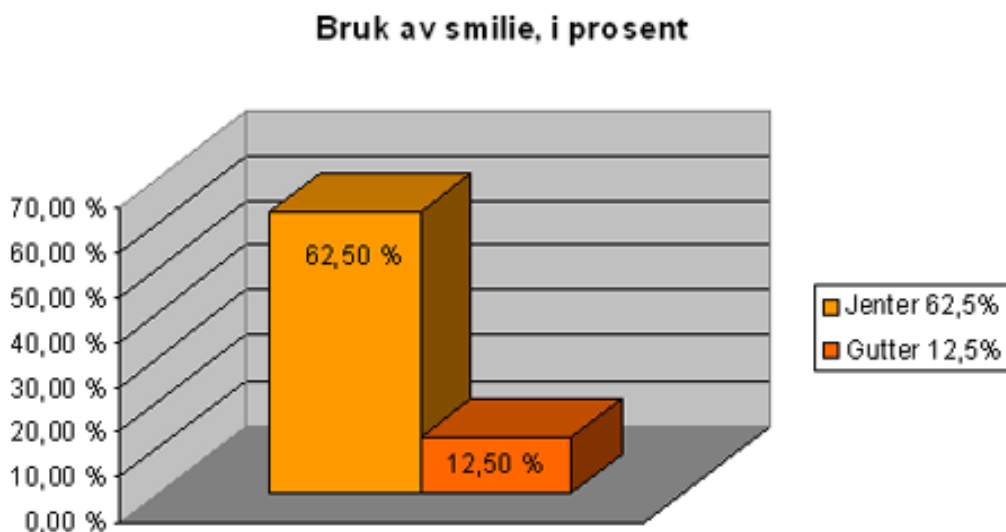
Hvem bruker flest hilseord, gutter eller jenter? Begynner meldingen med en form for hilsen som for eksempel "hei", "javel", "heisann" eller lignende, eller går den rett på sak?

Her er jentene suverent best. Nesten alle jentene begynner meldingen med å hilse, mot bare en gutt i undersøkelsen. Dette kan tyde på at jenter er mer opptatt av å være hyggelige og hvordan personen som leser meldingen oppfatter avsender; at de virker hyggelige. Gutter derimot sier sjeldent hei og går heller rett på sak. Dette kommer kanskje av at gutter er mer praktisk orientert og legger liten vekt på hvordan den som leser meldingen kommer til å oppfatte den (empati).

Ornamentikk / pynt

Noen liker å pynte beskjedene sine med såkalte smilefjes. Hvilket kjønn bruker dem mest og hvor ofte forekommer det?

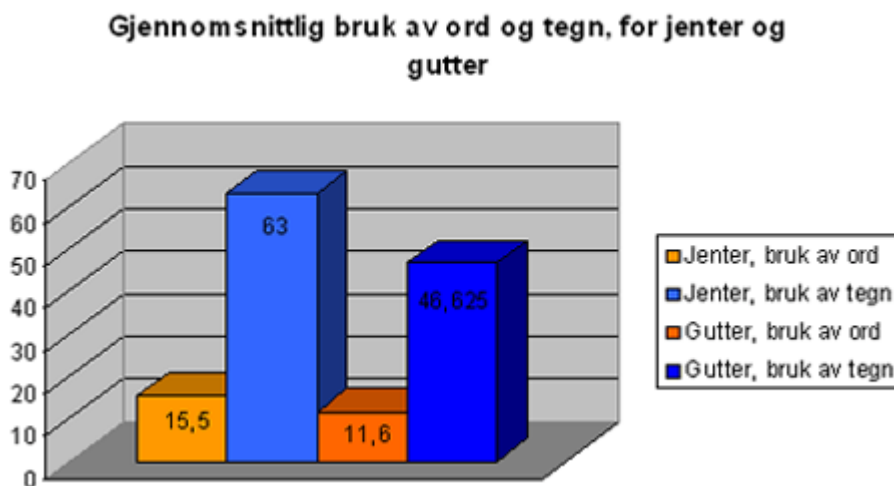

Det er helt klart jentene som bruker mest smilefjes. Dette er enda en måte å uttrykke seg

hyggelig på og sammen med hilseordene får det avsenderen til å virke veldig koselig. Guttene i denne undersøkelsen brukte veldig lite smilefjes, kanskje fordi de tenker at det er feminint siden jentene bruker det så mye. Jenter er som kjent flinkere til å uttrykke følelser, noe som kan være en grunn til at de også bruker mer smilefjes enn gutter, men det er ikke nødvendigvis grunnen.

Gjennomsnittlig lengde

Hvor mange ord brukte personene i undersøkelsen vår på å skrive beskjenen? Vi ser både på antall ord, ekskludert smilefjes og lignende, og antall tegn totalt.

Nok en gang får jentene høyest søyle. Dette kan man se i sammenheng med at de inkluderer flere ting i meldingene sine i forhold til guttene, som smilefjes og hilseord. Det at man inkluderer et hilseord sier oss at personen som sender meldingen tenker i noen grad på hvordan meldingen oppfattes, og at den ikke bare skal formidle et budskap.

Annet grammatisk

Det er flere andre småting det slurves med i tekstmeldingene, dersom man skal se rent grammatisk på det og være pirkete.

Mange setninger begynner ikke med stor bokstav, noe som kan komme av en "feil" i ordlisten på de fleste mobiler. Når man avslutter en setning med et smilefjes oppfattes ikke det som at setningen faktisk er avsluttet av mobilen og den vil derfor fortsette setningen. På den andre siden viser det at personene ikke er veldig nøye med stor bokstav siden de enkelt selv kan overstyre ordlisten og rette det.

Enkelte setninger avsluttes med flere punktum, for å gi en slags hengende slutt. Dette er, etter reglene, grammatisk feil.

De fleste skriver "klokka 5", det er strengt tatt feil siden tall under 10 skal skrives med bokstaver. Det er bare et par person i undersøkelsen vår som har skrevet klokkeslettet riktig; "klokken / klokka fem".

Oppsummering

Vi har sett nærmere på tekstmeldingene og telt opp noen konkrete ting som skiller dem fra normalisert norsk. Det man kanskje ser først er hvor få regler som følges i tekstmeldinger, de fremstår som slurvete skrevet. For jentenes del er tekstmeldinger også et sted hvor man kan være kreativ og utrykke seg, mens guttene bruker et mer nøytralt språk.

Ser man på tekstmelding som et medium er det klart at det har store begrensninger; det egner seg bare til kortere beskjeder. Skal man for eksempel fortelle en hendelse eller forklare noe vil en tekstmelding være et heller dårlig egnet formidlingsverktøy, det vil selvfølgelig la seg gjøre, men det finnes flere medier som er langt bedre egnet.

Vi ser at tekstmeldingsspråket ofte er skrevet i en veldig hyggelig tone, særlig av jentene. Det er nærmest som de romantiserer ting og får de minste ting til å virke som noe flott ved hjelp av smilefjes og mange positive ord. Jenter kan også bruke tekstmeldinger til å føre enkle samtaler, særlig er dette mulig ettersom man nå kan sende et ubegrenset antall meldinger i måneden for en fast sum (Telenor Non-Stop). Vi har ikke noen tall på dette, men personlig erfaring tilsier at dette forekommer i enkelte kretser.

Det har vist seg at det er ganske stor forskjell mellom måten kjønnene skriver på. Akkurat hva som er årsaken til dette er det vanskelig å si konkret, men det kan nok ha å gjøre med forskjellig psyke, atferd og interesser. Det kan virke som om jenter og gutter bruker tekstmeldinger til litt forskjellige ting; jenter bruker det mer til å kommunisere og prate rett og slett, mens gutter bruker det mer i praktiske situasjoner. Vi har ikke noen tall på dette heller, men vi kan påpeke dette av personlig erfaring.

Det forekom heller lite forkortelser i denne undersøkelsen. For det meste ble ordene og setningene stavet fult ut. Dette kan tyde på at SMS-forkortelsene er på vei ut, i hvert fall i noen kretser. Elevene vi snakket med under undersøkelsen kommenterte at de bevisst hadde sluttet å skrive med forkortelser, dette fordi de oppfattet det som barnslig og ”fjortis”. Dessuten mente de det var en dårlig vane som gjorde språket rart og til tider vanskelig å lese.

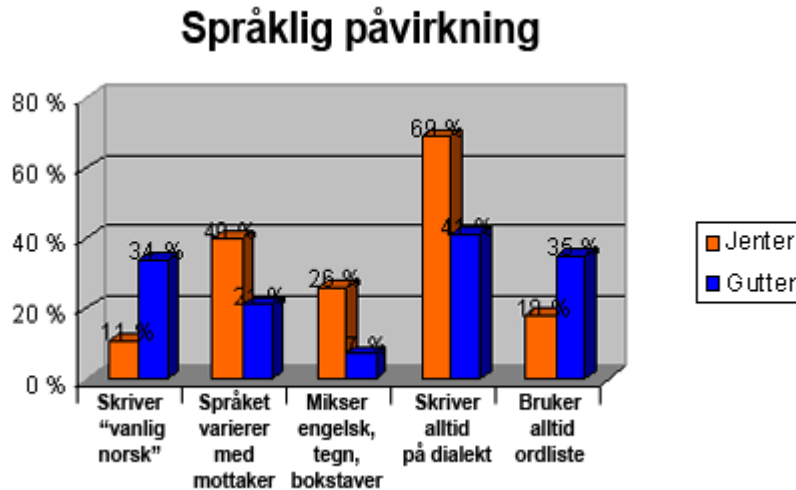
Noe av grunnen til at forkortelsene har forsvunnet etter hvert kan være at mobilteknologien har forbedret seg kraftig de siste årene. Når man skriver tekstmeldinger på mobiltelefonen kan man bruke stavekontroll som gjør at man kan skrive langt fortere. Det å sende tekstmeldinger har også blitt vesentlig billigere de siste årene og man kan nå sende flere meldinger til samme prisen av det man betalte for en for bare et par år siden. Sammen med stavekontrollen på mobiltelefonene har behovet for forkortelser visnet og folk skriver mer og mer fullstendige ord uten forkortelser.

Påvirkning

Vi skal nå se på hvorvidt tekstmeldinger har påvirket språket til folk utenom tekstmeldingene, hovedfokuset ligger på ungdom. Først skal vi se rent statistisk på det for så å høre hva lærere og andre utdannede folk mener.

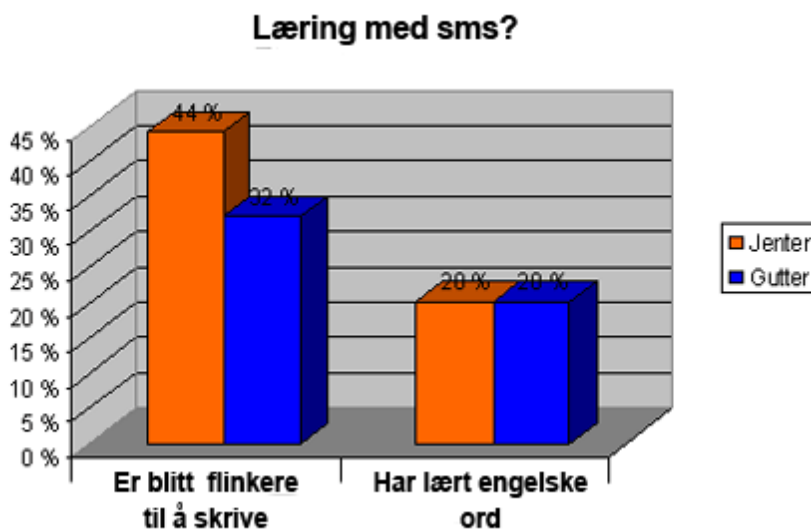
26. september 2002 ble det utført en spørreundersøkelse på internett om ungdoms SMS vaner. 161 personer deltok i undersøkelsen, hvorav 86 var gutter og 73 var jenter.

Først skal vi se på en oversikt over hvordan gutter og jenter skriver tekstmeldingene.

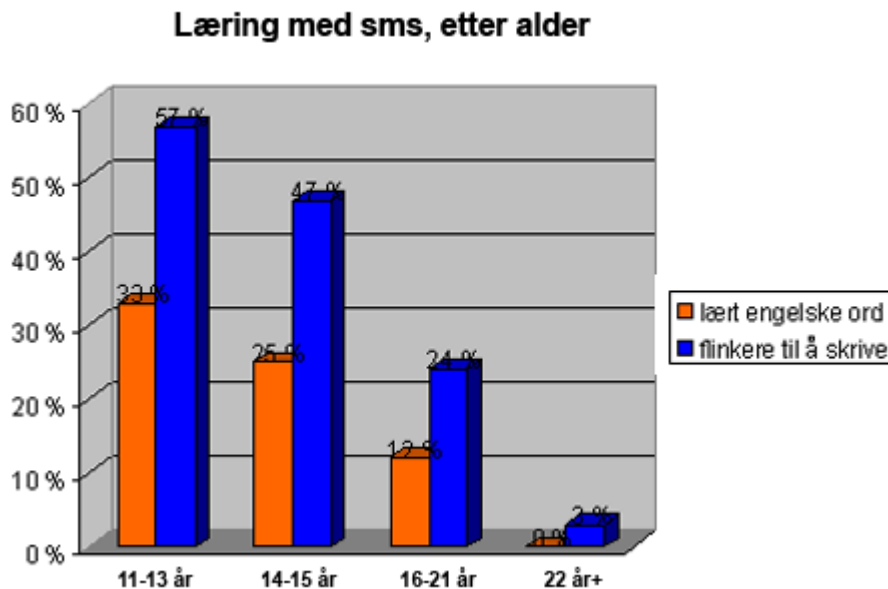
Vi ser tydelig at jentene "slurver" mest med skrivingen. De er dårligst til å bruke ordliste og de færreste skriver normalisert norsk. Nesten 70 prosent av jentene skriver alltid på dialekt.

Hvor mange mener de har lært noe av å skrive tekstmeldinger?

Her ser vi at nesten halvparten av jentene mener de har blitt flinkere til å skrive grunnet tekstmeldinger, omtrent en tredjedel av guttene mener de har fått større språkkompetanse. En femtedel av begge kjønn mener de har lært engelske ord.

Hvilke aldersgrupper mener de har lært mest av å skrive tekstmeldinger?

Ser vi videre på alder ser vi at det er de yngre som mener de har lært mest. Omtrent halvparten mellom 11 og 15 år mener de har blitt flinkere til å skrive. Blant de over 22 år er det så godt som ingen som verken mener de har blitt flinkere til å skrive eller har lært engelske ord.

Konklusjon

Ut ifra det folk sier selv ser det ut til at tekstmeldinger har hatt ganske stor påvirkning på norskspråket. Flere jenter mener de har blitt flinkere til å skrive, dette kan nok sees i sammenheng med at jenter skriver flere tekstmeldinger enn gutter. I hvor stor grad personene har lært noe kommer det ikke frem av disse tallene, så vi må nesten anta det er forskjellig fra person til person.

Påvirkning - fortsetter

De som best kan uttale seg om ungdommers språkkompetanse er nok norsklærere, siden de leser tekster skrevet av ungdom og følger utviklingen deres over tid. Flere norsklærer uttaler at det har merket betydelige forskjeller etter at sms ble populært, både positivt og negativt. Det negative er at lærere må bruke mer tid på å undervise i rettskriving og oppbygning av tekster, ting som er nedprioritert i en tekstmelding. Lærerne legger stor vekt på at denne påvirkningen ikke bare er negativ, en helt klar positiv effekt er at elevene får forbedret notatteknikk i skoletimene ved hjelp av alle forkortelsene.

”Jeg er ikke bekymret for denne utviklingen. Jeg ser påvirkningen fra både sms og chatting som positiv. Dette språket minsker nemlig avstanden mellom det talte og det skrevne ord”
- Arne Torp, førsteamanuensis og seksjonsleder ved Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, Universitetet i Oslo.

Da vi var rundt på skolene for å samle inn tekstmeldingene hørte vi også med elevene om måten de skrev meldinger på. Var de bevisst på hvordan de skrev? Hadde de alltid skrevet slik de skriver nå?

Vi fikk da flere kommentarer på at de var bevisst på hvordan de skrev. Mange sa også at de hadde skrevet andreledes før, men at de bevisst hadde lagt om og begynt å skrive normalisert bokmål. Det virket som om det typiske sms-språket var på vei ut blant de kretsene vi forhørte oss i, mye fordi det ble sett på som en ”fjortis” farsott. Siden dette var tiendeklassinger høres dette fornuftig ut, i og med at de er i overgangsfasen til å bli voksne, eller i hvert fall ønsker å legge fra seg de mest barnslige tendensene.

Notatteknikk

Her skal vi se nærmere på sms forkortelser og hvordan forkortelsene kan hjelpe oss til å spare tid ved å effektivisere noteringen. For veldig mange er det viktig at noteringen ikke skal ta for lang tid, vi vil derfor se hvor mye tid man kan spare ved å bruke forkortelser. Vi fant noen vilkårlige setninger fra eventyr på internett som vi brukte i undersøkelsen. Vi skrev alt for hånd og tok tiden på hvor lang tid det tok.

Her ser du et eksempel på hvor mye man kan effektivisere noteringen ved å bruke forkortelser:

FØR:

Det var engang en konge og en dronning som ingen barn hadde, og det tok de seg så nær av at de nesten ikke hadde en glad stund.

ETTER:

D vr engang e konge og e dronning sm ing barn hade, og d tok de seg så nær av at de nestn ik hadde e gld stund.

Ved å se på de to avsnittene kan du se at "etter" avsnittet er ca. en halv linje kortere enn "før" avsnittet. "Før" avsnittet inneholder 221 tegn, mens "etter" avsnittet har 191 tegn. Det sier seg egentlig selv at du sparer tid på å ikke måtte skrive ordene fullt ut, og som sagt er det viktig at man kan skrive så mye som mulig på så kort som mulig tid når man noterer.

Ved å skrive ned de to setningene og ta tiden på hvor lang tid det tok fant vi ut at en gjennomsnittlig person vil spare omtrent 20 prosent tide på å notere med forkortelsene. Med litt øvelse kan man fint redusere tiden med drøye 30 prosent, eller med andre ord bruker man omtrent 40 minutter å notere noe som før tok en time.

Dette kan kanskje virke ubetydelig for noen, men for studenter, reportere og andre kan det være nok til å klare å komme a jour med noteringen, eller man kan kanskje få tid til å notere mer.

Forkortelser i tekstmeldinger er kanskje på vei ut, men kanskje det kan gjøre et inntog andre steder. Man kan vite at det har kommet noe bra ut av det som først ble oppfattet som barnslig "fjortis" språk som noen kan dra nytte av.

Til slutt må vi nevne at vi ikke har prøvd ut denne formen for notatteknikk og kan derfor ikke uttale oss om hvorvidt det fungerer i praksis. Det finnes sikkert notatteknikker som fungerer bedre enn denne og teknikker man kan bruke i tillegg.

Forklaringer

SMS:Short Message Service

Smilie: Tegn og bokstaver som sammen gir et stilisert bilde av et uttrykk, i form av et ansikt.

Eksempel på smilier: :-)- smilfjes, glad. :-P – skjebbe fjes :-(- sur/sint

Forkortelser i sms:

- Forkortelser har oppstått på grunn av plass mangel.
- Ikke mulig å skrive mer enn 160 tegn pr. sms.
- Det finnes ingen faste regler på hvilke forkortelser som er riktige og hvilke som ikke er det.
- Forkortelsene har spredd seg blant folk, og stadig flere kjenner til de mest vanlige forkortelsene.

Eksempler på forkortelser:

”D” i stedet for ”det”.

”R” i stedet for ”er”

”SNX” i stedet for ”snakkes”

”OXO” i stedet for ”også”

Kilder

Litteratur:

Forskningsrapport fra NTNU av Berit Skog. Send melding straks. 26. september 2002

Personer:

Skoleelever v/ Samfundets skole i Kristiansand

Skoleelever v/ Kongensgate skole i Kristiansand

[Rune Røstad](#) -

Artikler:

[f-b.no - Rikere språk med SMS og chatting](#)

[bi.no - Gåt nårsk me Ravi](#)

[dagbladet.no - SMS-språk i skolestiler](#)

[amobil.no - SMS-språk er bra](#)

[amobil.no - Godkjenner SMS-språk på skoleprøver](#)

[Wikipedia.no - Sms](#)

[Wikipedia.com - Sms](#)